

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jiřího Pally a soudců Mgr. Petry Weissové a Mgr. Aleše Roztočila v právní žalobce: **nezl. P. U.**, zast. zákonnou zástupkyní A. T., zast. Mgr. Anetou Bendovou, advokátkou, se sídlem U Soudu 388/1, Hradec Králové, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 28. 2. 2017, č. j. OAM-815/ZA-ZA11-VL16-2016, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 4. 10. 2018, č. j. 32 Az 38/2017 – 49,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Ustanovené zástupkyni žalobce, Mgr. Anetě Bendové, advokátce, **se přiznává** odměna a náhrada hotových výdajů za řízení o kasační stížnosti ve výši 4.114 Kč. Tato částka bude zástupci žalobce vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto usnesení.

Odůvodnění:

I.

[1] Žalovaný v záhlaví označeným rozhodnutím (dále jen „napadené rozhodnutí“) rozhodl, že se žalobci neuděluje mezinárodní ochrana podle § 12, § 13, § 14, § 14a a §14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu (dále jen „zákon o azylu“).

II.

[2] Žalobce napadl rozhodnutí žalovaného žalobou u Krajského soudu v Hradci Králové, který ji shora uvedeným rozsudkem zamítl. Žalobní námitky neshledal důvodnými. Přisvědčil závěrům žalovaného uvedeným v napadeném rozhodnutí a uzavřel, že u žalobce nejsou dány předpoklady pro udělení mezinárodní ochrany v některé z jejích forem; nedovodil tedy ani předpoklady pro udělení doplňkové ochrany podle § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu či humanitárního azylu ve smyslu § 14 téhož zákona, čehož se žalobce dovolával především s poukazem na probíhající dlouhodobý vnitrostátní ozbrojený konflikt v zemi původu a z něj plynoucí neuspokojivou zdravotní a sociální péči.

III.

[3] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) brojil proti rozsudku krajského soudu (dále jen „napadený rozsudek“) kasační stížností z důvodu podle § 103 odst. 1 písm. a) a b) s. ř. s. Navrhoval zrušit napadený rozsudek i napadené rozhodnutí a věc vrátit žalovanému k dalšímu řízení.

[4] Stěžovatel v kasační stížnosti ve prospěch přijatelnosti kasační stížnosti neuvedl ničeho. Poukázal na skutečnost, že se narodil na území České republiky rodičům, kteří jsou státními příslušníky Ukrajiny. Z České republiky nikdy nevycestoval. Důvodem podání žádosti o mezinárodní ochranu je ozbrojený válečný konflikt odehrávající se na území Ukrajiny, z nějž plynou neuspokojivé podmínky zdravotní a sociální péče. Stěžovatel tvrdil, že v případě návratu do země původu je ohrožena jeho výživa a výchova. Je nezletilý, matka nebude schopna získat práci k zajištění obživy pro sebe a stěžovatele a rodina ze strany matky se na území Ukrajiny nenachází. Příbuzní z otcovy strany nejsou schopni se o něj postarat. Matka a otec stěžovatele spolu již nežijí; otec o něj nejeví zájem. Stěžovatel také poukazoval na to, že by se dostal do špatného psychického stavu, byl-li by odloučen od rodičů, a na špatnou sociální situaci v zemi původu, jíž by čelil. Tyto skutečnosti podle jeho názoru opodstatňují udělení humanitárního azylu podle § 14 zákona o azylu nebo doplňkové ochrany ve smyslu § 14a téhož zákona.

[5] Podle názoru stěžovatele žalovaný nevycházel z aktuálních zpráv o zemi původu. Situace na Ukrajině se vyvíjí. Na počátku prosince 2018 po incidentu vojenských lodí v Kerčském průlivu reagovala vyhlášením výjimečného stavu v 10 oblastech země. Došlo k přesunu vojenských jednotek k hranicím a na 30 dní byl vyhlášen válečný stav. Podle stěžovatele z těchto informací vyplývá, že v jeho případě jsou splněny předpoklady pro udělení doplňkové ochrany ve smyslu § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu. S otázkou neudělení doplňkové ochrany se však žalovaný nedostatečně vyrovnal a nezohlednil nebezpečí vážné újmy hrozící stěžovateli z důvodu probíhajícího ozbrojeného konfliktu.

[6] Krajský soud podle stěžovatele rozhodl v rozporu s rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 2. 2009, č. j. 1 Azs 105/2008 – 81, podle nějž musí být informace o zemi původu použité v řízení o udělení mezinárodní ochrany, v maximální míře relevantní, důvěryhodné, vyvážené, aktuální a ověřené z různých zdrojů, transparentní a dohledatelné. Žalovaný však odkázal pouze na zprávy Ministerstva zahraničních věcí a nevypořádal se se zprávami z ostatních zdrojů.

[7] Stěžovatel také namítal, že žalovaný porušil základní zásady správního řízení vyjádřené v § 2 až § 8 správního řádu. Žalovaný je povinen zjistit stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a přihlížet ke všemu, co vyšlo v řízení najevo, čemuž žalovaný nedostál.

IV.

[8] Žalovaný považoval kasační stížnost za nedůvodnou. S poukazem na judikaturu Nejvyššího správního soudu uvedl, že skutečnosti tvrzené stěžovatelem nejsou azylově relevantní. Stěžovatel se pouze snaží legalizovat svůj pobyt, k čemuž však má využít prostředky podle zákona č. 326/1999, o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů. Matka stěžovatele ve správním řízení uvedla, že v zemi původu má sestru, babičku a tetu. V zemi původu rovněž žijí příbuzní otce nezletilého. Jsou zde

pokračování

proto osoby, které by mohly stěžovateli poskytnout základní materiální zázemí v případě skutečné nouze. Žalovaný nesouhlasil s námitkou stěžovatele týkající se zpráv o zemi původu. Na závěry žalovaného nemá vliv ani námitka stěžovatele, podle níž byl na Ukrajině vyhlášen válečný stav. Tento stav byl ukončen dne 26. 12. 2018 a již netrvá. V Zakarpatské oblasti, z níž pochází matka stěžovatele, stěžovateli nehrozí žádné bezprostřední ohrožení. Navrhl proto zamítnutí kasační stížnosti.

V.

[9] Nejvyšší správní soud nejprve přezkoumal podmínky pro řízení o kasační stížnosti a shledal, že kasační stížnost byla podána včas, osobou oprávněnou, proti rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost ve smyslu § 102 s. ř. s. přípustná, a stěžovatel je zastoupen advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.).

[10] Před zahájením meritorního přezkumu věci se však Nejvyšší správní soud musel zabývat otázkou přijatelnosti kasační stížnosti. Podle § 104a odst. 1 s. ř. s. Nejvyšší správní soud odmítne kasační stížnost ve věcech mezinárodní ochrany pro nepřijatelnost, pokud tato stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele.

[11] Vymezením institutu nepřijatelnosti a výkladem konceptu přesahu vlastních zájmů stěžovatele se Nejvyšší správní soud podrobně zabýval v usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39. O přijatelnou kasační stížnost se podle tohoto usnesení může jednat v následujících typových případech: 1) kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu, 2) kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně, 3) kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit judikaturní odklon, tj. Nejvyšší správní soud ve výjimečných a odůvodněných případech sezná, že je namístě změnit výklad určité právní otázky, řešené dosud správními soudy jednotně, 4) v napadeném rozhodnutí krajského soudu bylo shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele. O zásadní právní pochybení se v konkrétním případě může jednat především tehdy, pokud: a) krajský soud ve svém rozhodnutí nerespektoval ustálenou a jasnou soudní judikaturu a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu, b) krajský soud v jednotlivém případě hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva.

[12] Podstatný přesah vlastních zájmů stěžovatele ve smyslu těchto judikaturních závěrů Nejvyšší správní soud v nyní posuzované věci nedovodil a ani stěžovatel ničeho v tomto směru v kasační stížnosti netvrdil. V podstatě zopakoval žalobní tvrzení o obavě z ozbrojeného konfliktu probíhajícího na Ukrajině a jeho dopadů do sociální a zdravotní oblasti. Poukázal také na ekonomické problémy, kterým bude čelit on a jeho matka při návratu do vlasti.

[13] Z právě uvedeného nepochybně plyne, že stěžovatel se fakticky v kasační stížnosti domáhal opětovného přezkumu závěrů obsažených v napadeném rozsudku. Tento přezkum však podle obsahu kasačních námitek požadoval pouze v rámci svých vlastních zájmů, aniž by se měly při posuzování namítaných kasačních důvodů řešit i právní otázky dosud neřešené vůbec či řešené v judikatuře rozdílně, resp. aniž vyplynula potřeba tzv. judikaturního odklonu od výkladu přijímaného v otázkách stěžovatelem nastolených.

[14] Stěžovatel namítal, že se krajský soud odchýlil od právních závěrů uvedených v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 2. 2009, č. j. 1 Azs 105/2008 – 81, podle nějž „[i]nformace o zemi původu použité ve věci mezinárodní ochrany musí být v maximální možné míře (1) relevantní, (2) důvěryhodné a vyvážené, (3) aktuální a ověřené z různých zdrojů, a (4) transparentní a dohledatelné.“ Tvrdil, že zprávy o zemi původu, na jejichž základě byla jeho žádost o mezinárodní ochranu posuzována, nebyly vyvážené, ověřené z různých zdrojů, že nebyly aktuální. Žalovaný podle stěžovatele odkazoval pouze na zprávy Ministerstva zahraničních věcí a nevypořádal se s informacemi obsaženými ve zprávách z ostatních zdrojů.

[15] Nejvyšší správní soud ověřil, že žalovaný při zjišťování informací o zemi původu vycházel z více zdrojů, jež označil na straně 3 napadeného rozhodnutí (výroční zprávy organizací Amnesty International, Human Rights Watch z února a ledna 2016, zpráva organizace Freedom House z ledna 2016, informace MZV ČR z června a července 2016, informace OAMP z listopadu 2016, zpráva Úřadu vysokého komisaře OSN pro lidská práva o stavu lidských práv na Ukrajině z prosince 2016). Stěžovatelovo tvrzení, že žalovaný vycházel pouze ze zpráv Ministerstva zahraničních věcí, se proto nezakládá na pravdě. S ohledem na skutečnost, že napadené rozhodnutí žalovaný vydal dne 28. 2. 2017, zprávy o situaci v zemi původu pocházejí z průběhu celého roku 2016 (poslední z prosince 2016) a z ničeho nevyplývalo, že by v mezidobí došlo v zemi původu stěžovatele k relevantní změně, což ostatně ani stěžovatel netvrdil, kasační soud hodnotí zprávy jako dostatečně aktuální. Námitky stěžovatele v tomto směru nejsou opodstatněné.

[16] Stěžovatel dále obecně namítl, že se žalovaný nevypořádal s informacemi pocházejícími z ostatních zdrojů. Neuvedl však, které informace podle jeho názoru žalovaný pominul. Nejvyšší správní soud ověřil, že zprávy o situaci v zemi původu, z nichž žalovaný vycházel, jsou součástí správního spisu. Žalovaný ze zdrojů informací o zemi původu vycházel při hodnocení splnění podmínek pro udělení azylu (viz str. 3 napadeného rozhodnutí), i při hodnocení podmínek pro udělení doplňkové ochrany (viz str. 6 napadeného rozhodnutí). Je proto zřejmé, že žalovaný s informacemi v nich obsaženými pracoval a vzal je za podklad napadeného rozhodnutí. Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že žalovaný respektoval požadavky na získávání informací o zemi původu vyjádřené v judikatuře Nejvyššího správního soudu (srov. rozsudek ze dne 4. 2. 2009, č. j. 1 Azs 105/2008 - 81). Kasační soud proto v postupu žalovaného pochybení neshledal.

[17] Stěžovatel také namítal, že situace na Ukrajině se vyvíjí a v prosinci roku 2018 byl v 10 oblastech země vyhlášen válečný stav, což měl žalovaný i krajský soud zohlednit. Nejvyššímu správnímu soudu je z úřední činnosti známo, že válečný stav vyhlásil ukrajinský parlament dne 26. 11. 2018. S ohledem na skutečnost, že válečný stav byl vyhlášen až po vydání napadeného rozhodnutí ze dne 28. 2. 2017 i napadeného rozsudku ze dne 4. 10. 2018, je logické, že žalovaný ani krajský soud nemohli ke skutečnostem týkajícím se válečného stavu přihlížet. Ostatně z téhož důvodu stěžovatel tuto námitku neuplatnil v řízení o žalobě. Pokud pak jde o možnost zohlednění dané skutečnosti v řízení o kasační stížnosti, Nejvyšší správní soud poukazuje na § 109 odst. 5 s. ř. s., podle nějž „[k]e skutečností, které stěžovatel uplatnil poté, kdy bylo vydáno napadené rozhodnutí, Nejvyšší správní soud nepřihlíží.“ To však neznamená, že stěžovatel nemůže, pokud by

pokračování

skutečně v době po vydání napadeného rozsudku došlo ke změně situace a objevily se nové skutečnosti, jež by mohly být relevantní z hlediska udělení mezinárodní ochrany, na tomto základě podat opakovanou žádost o udělení mezinárodní ochrany v souladu s § 11a zákona o azylu. Nejvyšší správní soud však přesto uvádí, že se nejedná o takovou změnu poměrů v zemi původu, která by mohla mít za následek porušení zásady „non refoulement“ v případě navrácení stěžovatele.

[18] Nejvyšší správní soud proto uzavírá, že žalovaný pracoval s informacemi o zemi původu, které byly relevantní, důvěryhodné a vyvážené, aktuální ve vztahu ke stěžovatelem uvedeným skutečnostem a ověřené z různých zdrojů. Ve shodě s krajským soudem proto považuje námitky stěžovatele uplatněné ve vztahu k získávání informací o zemi původu za nedůvodné.

[19] S ohledem na shora uvedené Nejvyšší správní soud nepřisvědčil ani námitce stěžovatele, podle níž krajský soud nerespektoval judikaturu Nejvyššího správního soudu (konkrétně rozsudek ze dne 4. 2. 2009, č. j. 1 Azs 105/2008 – 81). Pochybení krajského soudu, které by zakládalo přijatelnost kasační stížnosti, Nejvyšší správní soud ani v tomto ohledu nedovodil.

[20] Nejvyšší správní soud pro úplnost dodává, že se otázkou vnitrostátního ozbrojeného konfliktu na východě Ukrajiny, který by opodstatňoval udělení doplňkové ochrany podle § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu, již opakovaně zabýval, a to například v rozsudku ze dne 9. 5. 2018, č. j. 4 Azs 89/2018 – 27, v usnesení ze dne 25. 10. 2017, č. j. 6 Azs 290/2017 – 23, či rozsudku ze dne 14. 2. 2018, č. j. 1 Azs 402/2017 – 48 a řadě dalších rozhodnutí, jejichž závěry jsou plně použitelné i nyní. Shodně s ustálenou judikaturou Nejvyššího správního soudu se k situaci na Ukrajině ostatně vyjádřil již krajský soud v napadeném rozsudku. Matka stěžovatele naposledy pobývala ve vesnici V. v Zakarpatské oblasti Ukrajiny, které se ozbrojený konflikt nedotýká, což plyne i z podkladů a zpráv, které žalovaný shromáždil v rámci správního řízení.

[21] Také institutem humanitárního azylu podle § 14 zákona o azylu se zabýval Nejvyšší správní soud v řadě svých rozhodnutí (rozsudky ze dne 11. 3. 2004, č. j. 2 Azs 8/2004 - 55, ze dne 11. 3. 2004, č. j. 2 Azs 8/2004 - 55, usnesení ze dne 28. 8. 2013, č. j. 3 Azs 14/2013 – 16 a další). Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 3. 2004, č. j. 2 Azs 8/2004 – 55 „[s]mysl institutu humanitárního azylu lze spatřovat v tom, aby rozhodující správní orgán měl možnost azyl poskytnout i v situacích, na něž sice nedopadá žádná z kautel předpokládaných taxativními výčty ustanovení § 12 a § 13 zákona o azylu, ale v nichž by bylo přesto patrně „nehumánní“ azyl neposkytnout.“ Judikatura kasačního soudu dospěla také k závěru, že na udělení humanitárního azylu nemá žadatel subjektivní právo. Je proto na uvážení správního orgánu, zda humanitární azyl udělí či neudělí (srov. rozsudek ze dne 15. 10. 2003, č. j. 3 Azs 12/2003 - 38). Míra volnosti uvážení správního orgánu je limitována pouze zákazem libovůle a omezuje se na určení důvodů zvláštního zřetele hodných, pro které je možné humanitární azyl udělit (srov. rozsudek ze dne 11. 3. 2004, č. j. 2 Azs 8/2004 - 55). Nejvyšší správní soud ve shodě s krajským soudem neshledal, že by v nyní projednávané věci správní orgán míru volnosti uvážení překročil. Žalovaný posoudil rodinou, sociální, ekonomickou situaci stěžovatele, v potaz vzal také jeho zdravotní stav (matka stěžovatele uvedla, že je zdravá). Poté dospěl k závěru, že v případě stěžovatele nejsou

důvody zvláštního zřetele hodné, které by odůvodňovaly udělení humanitárního azylu. Takové posouzení odpovídá shora citované judikatuře Nejvyššího správního soudu.

[22] Stěžovatel konečně namítal, že žalovaný porušil základní zásady správního řízení. Nekonkretizoval, v čem toto porušení spatřuje. K takto obecně formulované námitce Nejvyšší správní soud pouze uvádí, že porušení základních zásad správního řízení v postupu žalovaného neshledal a ani pro uvedené tak přijatelnost kasační stížnosti nedovodil.

[23] Nejvyšší správní soud neshledal ani jinou zásadní vadu napadeného rozsudku, která by mohla mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele. Nejvyšší správní soud nezjistil žádné pochybení té intenzity, jež by nasvědčovalo závěru, že stěžovatelovy výtky mohou mít „širší dopad“ i mimo sféru jeho postavení či mimo jeho vlastní zájmy. Dosavadní vnitřně jednotná a ustálená judikatura dává odpověď na stěžovatelovy námitky. Jinými slovy, důvody přijatelnosti podle § 104a s. ř. s. kasační soud neshledal.

VI.

[24] S ohledem na výše uvedené Nejvyšší správní soud konstatuje, že kasační stížnost nenaplnňuje žádnou z podmínek přípustnosti vymezených v usnesení č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, a proto ji ve smyslu ustanovení § 104a s. ř. s. odmítl pro nepřijatelnost.

[25] Jelikož kasační stížnost byla odmítnuta, Nejvyšší správní soud rozhodl tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti (§ 60 odst. 3 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s.).

[26] Krajský soud stěžovateli k jeho žádosti ustanovil zástupkyni z řad advokátů; ta jej zastupuje i v řízení o kasační stížnosti a její odměnu hradí stát (§ 35 odst. 10 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s.). V řízení o kasační stížnosti náleží advokátce odměna za jeden úkon právní služby (sepis doplnění kasační stížnosti ze dne 7. 12. 2018) v celkové částce 3.100 Kč (§ 7, § 9 odst. 4 písm. d) a § 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif) a náhrada hotových výdajů v částce 300 Kč (§ 13 odst. 4 advokátního tarifu), celkem tedy 3.400 Kč. Jelikož je zástupkyně stěžovatele plátcem daně z přidané hodnoty, zvyšují se uvedené náklady zastoupení ve výši 3.400 Kč o částku daně z přidané hodnoty ve výši 714 Kč (21 % z 3.400 Kč) na částku 4.114 Kč. Ustanovené advokátce se tedy přiznává odměna a náhrada hotových výdajů v celkové výši 4.114 Kč. Tato částka jí bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto usnesení.

Poučení: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 30. května 2019

JUDr. Jiří Palla

pokračování

předseda senátu